

VÁLASZTÁS HELYETT OBSTRUKCIÓ

Az Országos Bírói Tanács póttagjainak megválasztására összehívott küldöttgyűlésen történekről számos, nemritkán pontatlan sajtóhír jelent meg. A Győri Ítéltábla összbírói értekezlete által megválasztott küldöttként – mert tudjuk, vétkesek közt cinkos, aki néma - kötelességemnek érzem, hogy tapasztalataimról számot adjak.

Kezdem a tételmondattal: az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdésében a rendes bíróságok központi igazgatását felügyelő szerv, az Országos Bírói Tanács (OBT), közvetve pedig az igazságszolgáltatási hatalmi ág elleni, központilag megszervezett obstrukció szemtanúja lehettem. A cél az volt, hogy az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnökének vélt érdekével egyezően póttagok választására semmiképpen ne kerülhessen sor, másrészt pedig a résztvevők fogadjanak el egy határozatot, mellyel az OBT le nem mondott választott tagjait megbélyegzik, és amelyre – mint a bírói kar egészének döntésére – hivatkozni lehet. Nem volt opció az, hogy az OBT póttagjai olyan bírók legyenek, akik eddigi tevékenységével nem értenek egyet, hiszen a többségi döntésekhez szükséges szavazatok várhatóan így is meglennének, ellenben a működésképtelenségre már nem lehet hivatkozni.

Az előzmények ismertek: a 2018 januárjában demokratikusan – több tag esetében az OBH elnökével keletkezett konfliktusokról mindenki által tudottan – megválasztott OBT létszáma 11 tagra és 1 póttagra csökkent, és valamennyi bírósági szint a törvény által megkívánt létszámban nincs képviseltetve. Az OBH elnöke szerint az OBT így működésképtelen, szemben az OBT álláspontjával. Hadd szögezzem le: mivel nincs olyan szerv, amely ezt az ellentmondást kötelező döntésével feloldaná, az OBH elnökének az OBT önmeghatározását respektálnia kellene. Nem ezt teszi, és a működésképtelenségre hivatkozással blokkolja az OBT tevékenységét.

A küldöttek személye kapcsán feltűnő, hogy az ítéltáblai és a törvényszéki elnökök elektorok lettek, leszámítva azokat, akiket bizonyára nem választottak volna meg (például a Fővárosi, vagy a Székesfehérvári, a Zalaegerszegi Törvényszéken), vagy már voltak az OBT tagjai, ezért nem lehettek. Az ezen utóbbi körbe sorolható bíróságoknál ugyanakkor az elnökhelyettes rendszerint elektor lett (így a Kecskeméti, a Nyíregyházi és a Pécsi Törvényszéken). Alaposan feltételezhető, az igazgatási vezetők azt az instrukciót kapták, hogy jelöltessék magukat. Még olyan törvényszéki elnök is küldötté vált, aki korábban hangoztatta, funkciójából adódóan ez nem elegáns. Emellett járásbírói, valamint közigazgatási és munkaügyi bírósági szintről is számos vezető vált küldötté. Belátható, hogy a munkajogi függelmi viszonyra tekintettel a bírák nem szívesen szavaznak felettesük személye ellen.

Le kell szögezni azt is, a küldöttek nyilván arra kaptak felhatalmazást az őket megválasztó bíróktól, hogy a küldöttgyűlésen választók és választhatók legyenek, nem pedig az obstrukcióra.

A küldöttgyűlés eredeti, 2018. október 8-ai időpontját másnapra, 2018. október 9-ére módosították, amelyről 2018. október 3-án – alig néhány nappal korábban – kaptunk értesítést.

Túl azon, hogy nem érhető, több hónap alatt miért nem lehetett gördülékenyen a küldöttgyűlést megszervezni, nem alap nélkül lehetett azt gondolni, hogy az időpont módosulása az igazgatási vezetők számára nem okoz problémát, ellentétben azokkal, akik e napon tárgyalnak. Mindenesetre a küldöttgyűlésen meg nem jelent hat küldött egyike sem tartozik - emlékezetem szerint – az OBH elnökének kinevezési jogkörébe.

A küldöttgyűlésen az ott jelölt személyek nyílt szavazáson rendszerint 30 körüli, vagy néhány vokssal több szavazatot kaptak, hogy jelöltté válhassanak (ehhez a 124 megjelent küldött legalább egyharmadának, 42 főnek a támogatása kellett volna). Mivel a jelöléseket rendszerint ugyanazok a küldöttek támogatták, azt állítom, hozzávetőleg 90 elektor tudatosan blokkolta a jelöltállítást. Erről előzetesen, mint választani kívánó küldöttek nem tudtunk, ekként belátható, magas fokú konspiráció szükségeltetett. Nyilván 90 embert napokkal, hetekkel korábban nem lehetett bevonni, így valószínűleg az volt a forgatókönyv, amiről az egyik megye által delegált küldött informálisan beszámolt, hogy az igazgatási vezetők tudtak a tervről, és röviddel a küldöttgyűlés előtt közvetítették küldött-társaik felé a határozott elvárást.

Kitűnt az is, a küldöttekről előzetesen informálódtak, mi várható tőlük. Azok az elektorok, akik a színjátékban akkor sem vettek volna részt, ha erre kéri őket, a megkeresésből kimaradtak. A korábbi küldöttválasztó értekezletekkel szemben ültetési rend volt, és a választani kívánó jelöltek egy tömbbe, a terem végébe kerültek, a lehető legmesszebb a korelnöki pulpitustól: nyilván azért, hogy aktív részvételüket megnehezítsék, és a megbízható elektorokat – akik ültetési rend hiányában adott esetben szomszédjaik lehettek volna – ne befolyásolhassák. Az előre megrendezett koreográfiához tartozott az is, hogy a jelölőbizottság által a színjáték részeként jelölt személyeket csak azután kérdezték meg, vállalják-e a tisztséget, hogy a helyszínen jelöltek a listára nem kerültek fel; az ezzel ellentétes ügyrendi javaslatot a küldöttgyűlés elutasította.

A küldöttgyűlést annak ellenére nyilvánították eredménytelenné, hogy a Bszi. 100. § (1) bekezdése szerint addig kellett volna folytatni, amíg a kellő számú póttag megválasztása nem történik meg. Az előzetes konspiráció tényét támasztja alá, hogy – bár elvben elhúzódó választásra lehetett számítani - a résztvevőknek ebédet sem rendeltek. A törvénytelen ségek csúcsa az OBT választott tagjait lemondásra felszólító határozat volt, melyet az említett 90 küldöttből is sokan nem támogattak, és amelynek lefolyását külön írásomban rögzítettem.

A küldöttgyűlést az ítéletáblai és a törvényszéki elnökök másnapi – nem mindenki által aláírt – nyilatkozata követte. A memorandum szerint az OBT működése „*a bíróságot átpolitizáló, értelmetlen és káros konfliktusokat gerjesztő, gyakran egyéni érdekektől vezérelt*”. E sok jelzóből hadd emeljem ki az „*átpolitizáló*”-t; félő, e szó használatának messzebb mutató funkciója is van.

Végezetül hadd említsem név szerint azt a két küldöttet, akik meghatározó szerepet játszottak abban, hogy a küldöttgyűlés így zajlott le: ők dr. Kovács Ildikó korelnök és dr. Balla Lajos, aki állítólag a jelölőbizottság elnöke volt.

2018. október 9-én „*Lemondásra szólította fel a bírói kar az OBT-t*” címmel tett közzé közleményt a www.birosag.hu honlap.

A jelölőbizottság elnöke által jegyzett cikk egészében véve finoman szólva is több, külön elemzést érdemlő csúsztatást tartalmaz, melyek közül az értekezleten résztvevő elektorként ezúton csak arra a megállapításra kívánok reagálni, miszerint a küldöttértekezlet felhívta az Országos Bírói Tanács (OBT) választott tagjait, hogy mondjanak le és lemondásukkal tegyék lehetővé egy eredményes OBT tagválasztó értekezlet összehívását.

Előrebocsátom, emlékeimre és jegyzeteimre hagyatkozom, ugyanakkor állítom, a történeteket a lényegre tekintve hüen adom vissza.

Az értekezleten a levezető elnök feladatkörét betöltő legidősebb elektor tájékoztatása szerint 130 küldöttből hat nem jelent meg, így az 124 fővel határozatképes volt. Az értekezlet végén dr. Balla Lajos küldött élt azzal az ügyrendinek aposztrófált javaslatával, hogy foglaljunk állást, nem óhajtunk közreműködni a jelenlegi OBT tevékenységében, és hívjuk fel a választott tagokat lemondásra. Számos küldöttben felmerült, hozható-e egyáltalán ilyen döntés, de a levezető elnök azt szavazásra bocsátotta. A Kúria három bírójából álló szavazatszámoló bizottság ugyanakkor ebben közreműködni már nem kívánt, így a kézfeltartással jelzett „igen” szavazatokat – nagy hangzavar mellett – a korelnök számolta össze úgy, hogy a terem elejéről indult hátrafelé. Magam – az ültetési rend folytán érdekes módon szinte kompakt tömbben a póttagokat ténylegesen választani kívánó küldöttekkel – a terem végén foglaltam helyet, és azt jegyeztem fel, a számlálás 62-ig jutott. Valaki meg is állapította, „nincs elfogadva”. (Megjegyzem, mások szerint 61 volt a vége, a lényeg azonban, hogy a többség nem volt meg.) Ekkor a számlálást végző kizárólag a terem hátsó részében ülők számára hallhatóan mondta, hogy további szavazatok is vannak; csak feltételezni tudom, magára és dr. Balla Lajosra gondolhatott. Így kerekedett ki az igen szavazatok száma 64-re.

Meghatározó jelentőségűnek ítélem meg, hogy a „szavazatszámolást” elejétől a végéig senki nem tudta követni, kontrollálni, így az megbízhatatlan, és nem tudható például az sem, hogy az említett szavazatokat kétszer vette-e számításba.

Végezetül hangsúlyozom, nem abban kívánok állást foglalni, le kell-e mondaniuk az OBT tagjainak. Csupán vallom azt, amit Giovanni Giacomo Casanova: „valamit rosszul tudni rosszabb, mint nem tudni”.

dr. Szabó Péter

küldött

Győri Ítéltábla